

॥ శ్రీ హరివాయు స్తుతిః ॥

అథ నఖస్తుతిః

హరిః ఓం

పాంత్యస్యాన్ పురుహూతవైరి బలవన్మాతంగమాద్యద్ధతా
కుంభోచ్ఛాద్రివిపాటనాధికపటుప్రత్యేకవజ్రాయితాః।
శ్రీమత్కంఠీరవాస్య ప్రతత సునఖరా దారితారాతిదూర -
ప్రధ్వస్తద్వాంతశాంతప్రవితతమనసా భావితా నాకివృందైః॥

1

లక్ష్మీకాంత సమంతతోఽ వికలయన్ నైవేశితుస్తే సమం
పశ్యామ్యుత్తమవస్తు దూరతరతోఽపాస్తం రసో యోఽష్టమః।
యద్రోషోత్కరక్షదనేత్రకుటిలప్రాంతోత్థితాగ్నిస్ఫురత్ -
ఖద్యోతోపమవిస్ఫులింగభసితా బ్రహ్మశశక్రోత్కరాః॥

2

అథ వాయుస్తుతిః :- స్తోత్ర సంగ్రహః

శ్రీమద్విష్ణ్వంఘ్రినిష్ఠాఽతిగుణగురుతమశ్రీమదానందతిర్థ
త్రైలోక్యచార్యపాదోజ్జ్వలజలజలసత్పాంసవోఽస్మాన్పునంతు।
వాచాం యత్ర ప్రణేతీ త్రిభువనమహితా శారదా శారదేందు
జ్యోత్స్నా భద్రస్మితశ్రీధవలితకకుభా ప్రేమభారం బభార॥

1

ఉత్కంఠాకుంతకోలాహలజవవిదితాజససేవానువృద్ధ
ప్రాజ్ఞాత్మజ్ఞానధూతాంధతమససుమనోమౌలిరత్నావలీనాం।
భక్త్యుద్రేకావగాఢప్రఘటనసఘటాత్కరసంఘృష్యమాణ -
ప్రాంతప్రాగ్గ్యాంఘ్రిపీఠోత్థితకనకరజః పింజరారంజితాశాః॥

2

జన్మాధివ్యాధ్యుపాధిప్రతిహతివిరహప్రాపకాణాం గుణానా -
మగ్ర్యాణామర్పకాణాం చిరముదితచిదానందసందోహదానాం।
ఏతేషామేషదోషప్రముషితమనసాం ద్వేషిణాం దూషకాణాం
దైత్యానామూర్తిమంధే తమసి విదధతాం సంస్తవే నాస్మి శక్తః॥

3

అన్యవిష్కర్తుకామం కలిమలకలుషైస్యన్ జనె జ్ఞానమార్గం
 వంద్యం చంద్రేంద్రరుద్రద్యుమణిఫణివయోనాయకాద్యైరిహాద్యః
 మధ్యాఖ్యం మంత్రసిద్ధం కిముత కృతవతో మారుతస్యావతారం
 పాతారం పారమేష్ఠ్యం పదమపవిపదః ప్రాప్తురాపన్నపుంసాం॥ 4

ఉద్యద్విద్యుత్ప్రచండాం నిజరుచినికరవ్యాప్తలోకావకాశో
 విభద్భిమో భుజే యోఽభ్యుదితదినకరాభాంగదాఢ్యప్రకాండే
 వీర్యోద్ధార్యాం గదాగ్ర్యామయమిహ సుమతిం వాయుదేవో విదధ్యా -
 దధ్యాత్మజ్ఞానసేతా యతివరమహితో భూమిభూషామణీర్యే॥ 5

సంసారోత్తాపనిత్యోపశమదసదయస్నేహహాసాంబుపూర -
 ప్రోద్యద్విద్యానవద్యద్యుతిమణికిరణశ్రేణిసంపూరితాశః
 శ్రీవత్సాంకాధివాసోచితతరసరలః శ్రీమదానందతీర్థ -
 క్షీరాంభోధిర్విఖింద్యాద్భవదనఖిమతం భూరి మే భూతిహేతుః॥ 6

మూర్ధన్యోజోఽంజలిర్యే దృఢతరమిహ తే బధ్యతే బంధపాశ
 చ్చేత్రే దాత్రే సుఖానాం భజతి భువి భవిష్యద్విధాత్రే ద్యుభద్రే
 అత్యంతం సంతతం త్వం ప్రదిశ పదయుగే హంత సంతాపభాజా -
 మస్మాకం భక్తిమేకాం భగవత ఉత తే మాధవస్యాథ వాయోః॥ 7

సాభ్రోష్ణాభీశుశుభ్రప్రభమభయ నభోభూరిభూభృద్విభూతి -
 భ్రాజిష్ణుర్భూఘ్రుభూణాం భవనమపి విభోఽభేది బ్రభే బభూవే
 యేన భూవిభ్రమస్తే భ్రమయతు సుభృశం బ్రభువద్భుర్భూతాశాన్
 భ్రాంతిర్భదాపభాసస్త్వితిభయమభిభూర్సోఽతో మాయీభిక్షాన్ 8

యేకముం భావం భజంతే సురముఖసుజనాఽఽరాధితం తే తృతీయం
 భాసంతే భాసురైస్తే సహచరచలితైశ్చామరైశ్చారుపేషాః
 వైకుంఠే కంఠలగ్నస్థిరశుచివిలసత్కాంతితారుణ్యలీలా -
 లావణ్యాపూర్ణకాంతాకుచభరసులభాశ్లేషసమ్మోదసాంద్రాః॥ 9

ఆనందాన్మందమందా దదతి హి మరుతః కుందమందారసంద్యా -
 వర్తామోదాన్ దధానా మృదుపదముదితోద్ధీతతైః సుందరీణాం |
 వృందైరావంద్యముక్తేంద్వహిమగుమదనాహింద్రదేవేంద్రసేవ్యే
 మాకుందే మందిరేఽస్మిన్నవిరత ముదయన్మోదినాందేవదేవ || 10

ఉత్తప్తాత్యుత్కటత్విత్ ప్రకటకటకటధ్వానసంఘట్టనోద్య -
 ద్విద్యుదూఱ్యథస్ఫులింగప్రకరవికిరణోత్కాఢితే బాధితాంగాన్ |
 ఉద్గాఢం పాత్యమానా తమసి తత ఇతః కింకరైః పంకిలే తే
 పంక్తిర్గాఢాం గరిష్ఠా గ్లపయతి హి భవద్వేషిణో విద్యదాద్య || 11

అస్మిన్నస్మద్గురూణాం హరిచరణచిరధ్యానసన్మంగలానాం
 యుష్మాకం పార్శ్వభూమిం ధృతరణరణికః స్వర్గిసేవ్యాం ప్రపన్నః |
 యస్మాదాస్తే స ఆస్తేఽధిభవమసులభిశ్లేశనిర్మోకమస్త-
 ప్రాయానందం కథంచిన్న వసతి సతతం పంచకష్టేఽతికష్టే || 12

కుత్ జామాన్ రూక్షరక్షోరదఖరనఖరకుణ్ణవిక్షోభితాజ్ఞా
 నామగ్నానంధకూపే తురముఖముఖరైః పక్షిఖిర్విక్షతాంగాన్ |
 పూయాస్పృశ్మూత్రవిష్ణోకృమికులకలిలే తత్క్షణక్షిప్తశక్త్యా -
 ద్యుత్రువ్రాతార్థితాంస్తద్ద్విష ఉపజిహతే వజ్రకల్పా జలూకాః || 13

మాతర్మే మాతరిశ్వన్ పితరతులగురో భ్రాతరిష్టాప్త బంధో
 స్వామిన్ సర్వాంతరాత్మన్నజర జరయితర్జన్యమృత్యామయానాం |
 గోవిందే దేహి భక్తిం భవతి చ భగవన్నూర్జితాం నిర్నిమిత్తాం
 నిర్వాణాం నిశ్చలాం సద్గుణగణబృహతీం శాశ్వతీమాశు దేవ || 14

విష్ణోరత్యుత్తమత్వాదఖిలగుణగణైస్తత్ర భక్తిం గరిష్ఠాం
 సంశ్లేష్టే శ్రీధరాభ్యామముమథ పరివారాత్మనా సేవకేషు |
 యః సంధత్తే విరించిశ్వసనవిహగపానంతరుద్రేంద్రపూర్వే
 ష్వాధ్యాయం స్తారతమ్యం స్ఫుటమవతి సదా వాయురస్మద్గురుస్తమ్ || 15

తత్త్వజ్ఞాన్ ముక్తిభాజః సుఖయసి హి గురో యోగ్యతా తారతమ్యా -
 దాధత్సే మిశ్రబుద్ధింప్రిదివనిరయభూగోచరాన్ నిత్యబద్ధాన్।
 తామిస్రాంధాదికాభ్యే తమసి సుబహులం దుఃఖయస్యన్యథాజ్ఞాన్
 విష్ణోరాజ్ఞాభిరిత్యం శృతిశతమితిహాసాది చాకర్షయామః॥ 16

వందేఽహం తం హనూమానితి మహితమహాపౌరుషో బాహుశాలీ
 భ్యాతస్తేఽగ్రోవతారః సహిత ఇహ బహుబ్రహ్మచర్యాదిధర్మైః।
 సన్నేహానాం సహస్వానహరహరహితం నిర్దహన్ దేహభాజా -
 మంహోమోహాపహోయః స్పృహయతి మహతీం భక్తి మద్యాపి రామే ॥ 17

ప్రాక్ పంచాశత్సహస్రైర్వ్యవహితమమితం యోజనైః పర్వతం త్వం
 యావత్సంజీవనాద్యౌషధనిధిమధికప్రాణ లంకామనైషీః।
 అద్రాక్షీదుత్పతంతం తత ఉత గిరిముత్పాటయంతం గృహీత్వాఽఽ
 యాంతం ఖేరాఘవాంఘ్రౌ ప్రణతమపి తదైకక్షణేత్వాం హి లోకః॥ 18

క్షిప్తః పశ్చాత్సలీలం శతమతులమతే యోజనానాం స ఉచ్చ -
 స్తావద్విస్తారవాంశ్చాప్యృపలలవ ఇవ వ్యగ్రబుద్ధ్యా త్వయాఽఽతః।
 స్వస్వస్థానస్థితాతిస్థిరశకలశిలాజాలసంశ్లేషనష్ట -
 చేదాంకః ప్రాగివాభూత్కపివర వపుషస్తే నమః కౌశలాయ ॥ 19

దృష్ట్వా దుష్టాధిపోరః సుభీతకనకసద్వర్మ ఘృష్టాస్థికూటం
 నిష్ప్రప్ణం హాటకాద్రిప్రకటతటతటాకాతి శంకో జనోఽభూత్।
 యేనాజౌ రావణారిప్రియనటనపటుర్ముష్టిరిష్టం ప్రదేష్టుం
 కిం నేష్టేమే స తేఽష్టా పదకటక తటి త్కోటి భామృష్ట కాష్ఠః॥ 20

దేవ్యాదేశప్రణీతి ద్రుహిణహరవరావధ్యరక్షోవిఘాతా
 ద్యాసేవోద్యద్దయాత్త్రఃసహభుజమకరోద్రామనామా ముకుందః।
 దుష్ప్రాపే పారమేష్ఠ్యే కరతలమతులం మూర్ఖి విన్యస్య ధన్యం
 తన్నన్ భూయః ప్రభూత ప్రణయ వికసితాభేక్షణస్త్రిక్షమాణః॥ 21

జఘ్ను నిఘ్నున విఘ్నా బహులబలబకధ్వంసనాద్యేన శోచద్
విప్రానుక్రోశపాశైరసువిద్యుతిసుఖస్యైకచక్రాజనానాం।
తస్మై తే దేవకుర్యః కురుకులపతయే కర్మణా చ ప్రణామాన్
కిర్మీరం దుర్మతీనాం ప్రథమమథ చ యో నర్మణా నిర్మమాథ॥ 22

నిర్భ్రతున్నత్యయత్నం విజరవరజరాసంధకాయాస్త్రిసంధీన్
యుద్ధే తం స్వధ్వరే వా పశుమివ దమయన్ విష్ణుపక్షద్విడీశం।
యావత్ప్రత్యక్షమాతం నిఖిలమఖభుజం తర్పయామాసిథాసౌ
తావత్యాయోజి తృప్త్యా కిముపదభగవన్ రాజసూయాశ్వమేధే॥ 23

క్షేలాక్షీణాట్టహాసం తవ రణమరిహన్నుద్గదోద్దామబాహో
బహ్వాక్షాహిణ్యానీకక్షపణసునిపుణం యస్య సర్వోత్తమస్య।
శుశ్రూషార్థం చకర్మ స్వయమయమథ సంవత్తమానందతీర్థ -
శ్రీమన్నామస్సమర్థస్త్వమపిహి యువయోః పాదపద్మం ప్రపద్యే॥ 24

ద్రుహ్యంతీం హృద్రుహం మాం ద్రుతమనిలబలాద్ద్రావయంతీమవిద్యా-
నిద్రాం విద్రావ్య సద్యోరచనపటుమథాఽఽపాద్య విద్యాసముద్ర।
వాగ్దేవీ సా సువిద్యాద్రవిణద విదితా ద్రౌపదీ రుద్ర పత్న్యా -
ద్యుద్రిక్తా ద్రాగభద్రా ద్రహయతు దయితా పూర్వభీమాజ్జయతే॥ 25

యాభ్యాం శుశ్రూషురాసీః కురుకులజననే క్షతవిప్రోదితాభ్యాం
బ్రహ్మభ్యాం బృంహితాభ్యాం చితిసుఖవపుషా కృష్ణనామాస్పదాభ్యాం।
నిర్బేదాభ్యాం విశేషాద్ద్వివచనవిషయాభ్యాముభాభ్యామమూభ్యాం
తుభ్యం చ క్షేమదేభ్యః సరసిజవిలసల్లోచనేభ్యో నమోఽస్తు॥ 26

గచ్ఛన్ సౌగంధికార్థం పథి స హనుమతః పుచ్ఛమచ్ఛస్య భీమః
ప్రౌఢ్యర్తుం నాశకత్స త్వముమురువపుషా భీషయామాస చేతి।
పుర్ణజ్ఞానౌజసోస్తే గురుతమవపుషోః శ్రీమదానందతీర్థ
|కీడామాతం తదేతత్తామదద సుధియాం మోహక దేషభాజాం॥ 27

బహ్వాః కోటిరదీకః కుటిలకటుమతినుత్కటాటోపకోపాన్
 ద్రాక్ చ త్వం సత్వరత్వాచ్చరణద గదయా పోథయామాసిథారీన్
 ఉన్మథ్యాతథ్యమిథ్యాత్వవచనవచనానుత్పథస్థాం తథాఽన్యాన్ -
 ప్రాయచ్చః స్వప్రియాయై ప్రియతమకుసుమం ప్రాణ తస్మై నమస్తే 28

దేహోదుత్కామితానామధిపతిరసతామక్రమాద్వక్రబుద్ధిః
 క్రుద్ధః కోధైకవశ్యః క్రిమిరివ మణిమాన్ దుష్కృతీ నిష్క్రియార్థం
 చక్రే భూచక్రమేత్య క్రకచమివ సతాం చేతసః కష్టశాస్త్రం
 దుస్తర్కం చక్రపాణేర్గుణగణవిరహం జీవతాం చాధిక్యత్య ॥ 29

తద్గుప్తేషానుసారాత్కృతిపయకునరైరాదృతోఽన్యైర్విస్మయో
 బ్రహ్మైహం నిర్గుణోఽహం వితథమిదమితి హ్యేష పాషండవాదః
 తద్యుక్త్యాభాసజాలప్రసరవిషతరూద్వాహదక్షప్రమాణ -
 జ్వాలామాలాధరాగ్నిః పవన విజయతేతే ఽ వతారస్తుతీయః ॥ 30

అక్రోశంతో నిరాశా భయభరవివశస్వాశయాశ్చిన్నదర్పా
 వాశంతో దేశనాశస్త్వితి బత కుధియాం నాశమాశాదశాశు
 ధావంతోఽశ్లీలశీలా వితథశపథశాపాశివాః శాంతశౌర్యా -
 స్త్వద్వ్యాఖ్యా సింహనాదే సపది దదృశే మాయిగోమాయవస్తే ॥ 31

త్రిష్వప్యేవావతారేష్వరిభిరపఘ్నణం హింసితో నిర్వికారః
 సర్వజ్ఞః సర్వశక్తిః సకలగుణగణాపూర్ణరూపప్రగల్భః
 స్వచ్ఛః స్వచ్ఛందమృత్యుః సుఖయసీ సుజనం దేవ కించిత్రమత్ర
 తాతా యస్య త్రిధామా జగదుత వశగం కింకరాః శంకరాద్యాః ॥ 32

ఉద్యన్మందస్మితశ్రీమృదు మధుమధురాలాపపీయూషధారా -
 పూరాసేకోపశాంతాసుఖసుజనమనోలోచనాపీయమానం
 సంద్రక్ష్య సుందరం సందుహదిహ మహదానందమానందతీర్థ
 శ్రీమద్వక్త్రీందుబింబం దురితనుదుదితం నిత్యదాఽహం కదా ను ॥ 33

ప్రాచీనాచీర్లపుణ్యోచ్చయచతురతరాచారతశ్చరుచిత్తా -
 నత్యుచ్చాం రోచయంతీం శ్రుతిచితవచనాంఛావకాంశ్చోద్యమంచూన్
 వ్యాఖ్యాముత్తాతదుఃఖాం చిరముచితమహాచార్య చింతారతాంస్తే
 చిత్రాం సచ్చాత్ర కర్తృరణ పరిచరాంఛావయాస్యాంశ్చ కించిత్ ॥ 34

పీఠే రత్నోపక్లృప్తే రుచిరరుచిమణిజ్యోతిషా సన్నిషణ్ణం
 బ్రహ్మణం భావినం త్వాం జ్వలతి నిజపదే వైదికాద్యా హి విద్యాః
 సేవంతే మూర్తిమత్యః సుచరిత చరితం భాతి గంధర్వగీతం
 ప్రత్యేకం దేవసంసత్స్వపి తవ భగవన్నర్తితద్యోవధూషు ॥ 35

సానుత్రోఽరజస్రం జనిమృతినిరయాద్యూర్మిమాలావిలేఽస్మిన్
 సంసారాబ్ధౌ నిమగ్నాన్ శరణమశరణానిచ్చతో వీక్ష్య జంతూన్
 యుష్మాభిః ప్రార్థితః సన్ జలనిధిశయనః సత్యవత్యాం మహార్షే -
 ర్హ్యుక్తశ్చిన్మాత్ర మూర్తిర్న ఖలు భగవతః ప్రాకృతో జాతుదేహః ॥ 36

అస్తవ్యస్తం సమస్తశ్రుతిగతమధమై రత్నపూగం యథాఽందై -
 రర్చం లోకోపకృత్యై గుణగణనిలయః సూత్రయామాస కృత్స్నమ్
 యోఽసౌ వ్యాసాభిధానస్తమహమహారహర్బక్తితస్త్వత్ప్రపాదాత్
 సద్యో విద్యో పల్లభ్యై గురుతమమగురుం దేవ దేవం నమామి ॥ 37

ఆజ్ఞామన్యైరధార్యాం శిరసి పరిసరద్రస్మి కోటిరకోటా
 కృష్ణస్యా క్లిష్ణకర్మా దధదనుసరణాదర్శితో దేవసంఘ్నేః
 భూమావాగత్య భూమన్నసుకరమకరోర్భహ్మసూత్రస్య భాష్యం
 దుర్బాష్యం వ్యస్య దస్యోర్మణిమత ఉదితం పేద సద్యుక్తి భిష్టమ్ ॥ 38

భూత్వా క్షేత్రే విశుద్ధే ద్విజగణనిలయే రాప్యపీఠాభిధానే
 తత్రాపి బ్రహ్మజాతిశ్రీ భువనవిశదే మధ్యగేహాఖ్యగేహే
 పారివ్రాజ్యాధిరాజః పునరపి బదరీం ప్రాప్య కృష్ణం చ నత్వా
 క్షతా భాషాణి సముగ్ మతనుత చ భవాన్ భారతార్షకాశమ్ ॥ 39

వందే తం త్వా సుపూర్ణప్రమతిమనుదినాసేవితం దేవవృందైః
 వందే వందారుమీశే శ్రియ ఉత నియతం శ్రీమదానందతీర్థం
 వందే మందాకినీసత్సరిదమలజలాసేకసాధిక్యసంగం
 వందేఽహం దేవ భక్త్యా భవభయదహనం సజ్జనాన్మోదయంతం॥

40

సుబ్రహ్మణ్యాఖ్యసూరేః సుత ఇతి సుభృశం కేశవానందతీర్థ -
 శ్రీమత్పాదాబ్జభక్తః స్తుతిమకృత హరేర్వాయుదేవస్య చాస్య
 తత్పాదార్చాదరేణ గ్రథితపదలసన్మాలయా త్వేతయా యే
 సంరాధ్యామూ నమంతి ప్రతతమతిగుణా ముక్తిమేతే వ్రజంతి॥

41

పాంత్వస్మాన్ పురుహూతవైరిబలవన్మాతంగమాద్యద్భటా
 కుంభోచ్ఛాద్రివిపాటనాధికపటుప్రత్యేకవజ్రాయితాః
 శ్రీమత్కంఠీరవాస్య ప్రతత సునఖరా దారితారాతిదూర -
 ప్రధ్వస్తద్వాంతశాంతప్రవితతమనసా భావితా నాకివృందైః ॥

1

లక్ష్మీకాంత సమంతతోఽవికలయన్ నైవేశితుస్తే సమం
 పశ్యామ్యుత్తమవస్తు దూరతరతోఽపాస్తం రసో యోఽష్టమః
 యద్రోషోత్కరదక్షనేత్రకుటిలప్రాంతోఽత్థితాగ్నిస్ఫురత్ -
 ఖద్యోతోపమవిస్ఫులింగభసితా బ్రహ్మేశశక్తోత్కరాః॥

2

॥ ఇతి శ్రీమత్కవికులతిలక త్రివిక్రమపండితాచార్యవిరచితా
 వాయుస్తుతిః సంపూర్ణా ॥

॥ శ్రీకృష్ణార్చనమస్తు ॥